

Αθήνα, 23 Οκτωβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

**Προς την κ. Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων
κ. Υπουργό Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας**

Θέμα: Κίνδυνος απώλειας ενισχύσεων για πληγέντες αγρότες από τον Daniel λόγω ασάφειας στους όρους ανασύστασης του φυτικού κεφαλαίου. Απαιτούνται άμεσες διευκρινίσεις και προστασία των δικαιούχων

Οι καταστροφικές πλημμύρες του Σεπτεμβρίου 2023 προκάλεσαν εκτεταμένες ζημιές στην αγροτική παραγωγή της Θεσσαλίας, με ιδιαίτερα σοβαρές συνέπειες για τους παραγωγούς της Μαγνησίας και της παρακάρλιας περιοχής.

Για πολλούς από αυτούς, η καταστροφή δεν περιορίστηκε στην απώλεια μιας ετήσιας σοδειάς, αλλά αφορούσε το ίδιο το παραγωγικό κεφάλαιο των εκμεταλλεύσεών τους, τη δυνατότητα καλλιέργειας των αγροτεμαχίων τους και, συνακόλουθα, τη διασφάλιση του εισοδήματός τους για τα επόμενα χρόνια.

Στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των συνεπειών της θεομηνίας, εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόγραμμα ενίσχυσης ύψους 42 εκατ. ευρώ για τις παρακάρλιες περιοχές, το οποίο ανακοινώθηκε από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων τον Απρίλιο του 2024.

Όπως είχε επισημανθεί στην ανακοίνωση του Υπουργείου, το Πρόγραμμα αφορούσε μια έκταση περίπου 100.000 στρεμμάτων, σημαντικό μέρος της οποίας παρέμενε κάτω από το νερό, και αποσκοπούσε στην οικονομική στήριξη των αγροτών για τουλάχιστον δύο χρόνια, κατά τα οποία η καλλιέργεια δεν ήταν δυνατή.

Η διετής αυτή περίοδος στέρησης της δυνατότητας καλλιέργειας είχε καθοριστική σημασία για τις αποφάσεις που κλήθηκαν να λάβουν οι παραγωγοί σχετικά με την επανεκκίνηση των εκμεταλλεύσεών τους.

Ωστόσο, η αποκατάσταση του φυτικού κεφαλαίου και οι προϋποθέσεις καταβολής της σχετικής επιχορήγησης ρυθμίστηκαν με την υπ' αριθ. 144754/2026 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ), η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β' 3259/9.6.2026, σχεδόν τρία χρόνια μετά τις πλημμύρες.

Η συγκεκριμένη απόφαση αφορά καθεστώς ενίσχυσης για ζημιές σε φυτικά μέσα παραγωγής από τις πλημμύρες του Σεπτεμβρίου 2023 και προβλέπει συγκεκριμένες προϋποθέσεις αποκατάστασης, ελέγχου και καταβολής της επιχορήγησης.

Η χρονική απόσταση μεταξύ της καταστροφής, της περιόδου κατά την οποία οι παραγωγοί αδυνατούσαν να καλλιεργήσουν και της έκδοσης του τελικού κανονιστικού πλαισίου δημιουργεί εύλογα ερωτήματα ως προς την έγκαιρη ενημέρωση των δικαιούχων, την ασφάλεια δικαίου και τη δυνατότητά τους να συμμορφωθούν με τις προβλεπόμενες υποχρεώσεις.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 5 της ανωτέρω ΚΥΑ, οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις οφείλουν να προβούν στην αποκατάσταση των ζημιών των καλλιεργειών το αργότερο έως τις 15 Δεκεμβρίου 2026.

Η αποκατάσταση πραγματοποιείται με την ίδια ή άλλη πολυετή καλλιέργεια, υπό την προϋπόθεση ότι δεν προκύπτει υπεραντιστάθμιση.

Παράλληλα, το άρθρο 2 παρ. 8 της ίδιας απόφασης προβλέπει ότι, σε ειδικές περιπτώσεις, όπως η αδυναμία πρόσβασης, ο δικαιούχος παραγωγός δύναται, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, να προβεί στην ανασύσταση του συνόλου της καλλιέργειάς του σε άλλο αγροτεμάχιο, εφόσον είναι ιδιοκτήτης του αρχικού αγροτεμαχίου και πληρούνται οι προβλεπόμενοι όροι ιδιοκτησίας ή μακροχρόνιας εκμετάλλευσης του νέου αγροτεμαχίου και δήλωσής του στις αντίστοιχες Δηλώσεις Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚΕ).

Οι ανωτέρω διατάξεις, ωστόσο, δεν αποσαφηνίζουν με επαρκή σαφήνεια πώς αντιμετωπίζονται όλες οι περιπτώσεις στις οποίες η ανασύσταση της αρχικής καλλιέργειας είναι αντικειμενικά δυσχερής ή αδύνατη, ούτε εάν η δυνατότητα μεταφοράς της ανασύστασης σε άλλο αγροτεμάχιο μπορεί να εφαρμοστεί όταν το αρχικό χωράφι είναι μεν προσβάσιμο, αλλά έχει καταστεί ακατάλληλο για την προηγούμενη καλλιέργεια.

Δεν προκύπτει, επίσης, γενική πρόβλεψη για την αντιμετώπιση περιπτώσεων κατά τις οποίες δεν είναι δυνατή η προμήθεια του αναγκαίου φυτωριακού υλικού εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας.

Η ασάφεια αυτή έχει άμεσες οικονομικές συνέπειες για παραγωγούς που, μετά από σχεδόν τρία χρόνια αβεβαιότητας και απώλειας παραγωγικού εισοδήματος, καλούνται να ανταποκριθούν σε συγκεκριμένες υποχρεώσεις, χωρίς να γνωρίζουν με σαφήνεια ποιες επιλογές έχουν στη διάθεσή τους και ποιες συνέπειες θα έχει κάθε επιλογή για το ύψος της ενίσχυσης που δικαιούνται.

Ενδεικτική είναι η περίπτωση παραγωγού της Μαγνησίας, του οποίου αγροτεμάχια με καλλιέργεια φυσιτικής επλήγησαν από τις πλημμύρες του Daniel και εντάχθηκαν στο πρόγραμμα ενίσχυσης των παρακάρλιων περιοχών.

Μετά τη διετή περίοδο κατά την οποία δεν ήταν δυνατή η καλλιέργεια των συγκεκριμένων εκτάσεων, ο παραγωγός προχώρησε το 2025 σε σπορά σιταριού. Μετά τη δημοσίευση της ΚΥΑ τον Ιούνιο του 2026, προέκυψαν ερωτήματα σχετικά

με το εάν η συγκεκριμένη επιλογή επηρεάζει το ύψος της δικαιούμενης ενίσχυσης και υπό ποιες προϋποθέσεις μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει εκπληρωθεί η υποχρέωση ανασύστασης.

Στην περίπτωση των εν λόγω παραγωγών, η επιστροφή στην προηγούμενη καλλιέργεια δεν αποτελεί μια απλή αλλαγή παραγωγικής επιλογής. Η φυσικιά είναι πολυετής δενδρώδης καλλιέργεια, η οποία απαιτεί σημαντικό χρόνο και επένδυση για να επανέλθει σε παραγωγική κατάσταση.

Υπάρχουν σοβαρά ερωτήματα ως προς την καταλληλότητα του πλημμυρισμένου εδάφους για νέα φύτευση, αλλά και ως προς τη διαθεσιμότητα του απαραίτητου φυτωριακού υλικού.

Εάν, μάλιστα, παραγωγοί επιθυμούν να εξετάσουν τη δυνατότητα ανασύστασης σε άλλο αγροτεμάχιο, δεν λαμβάνουν, όπως αναφέρουν, σαφή απάντηση ως προς το εάν αυτό επιτρέπεται και με ποιες προϋποθέσεις.

Σύμφωνα με την ενημέρωση που έχουν λάβει, ο ΕΛΓΑ διαβιβάζει σχετικά ερωτήματα στο αρμόδιο Υπουργείο, χωρίς μέχρι στιγμής να έχει λάβει σαφείς διευκρινίσεις που να επιτρέπουν την επίλυση αντίστοιχων περιπτώσεων.

Η αδυναμία παροχής συγκεκριμένων απαντήσεων από τις αρμόδιες υπηρεσίες αφήνει τους παραγωγούς εκτεθειμένους στον κίνδυνο να μην μπορέσουν να ολοκληρώσουν εγκαίρως την ανασύσταση και, κατά συνέπεια, να απωλέσουν ενισχύσεις τις οποίες έχουν ανάγκη για την αποκατάσταση των εκμεταλλεύσεών τους.

Το ζήτημα αποκτά ακόμη μεγαλύτερη βαρύτητα εάν ληφθεί υπόψη ότι το άρθρο 2 παρ. 7 της ΚΥΑ συνδέει την καταβολή της ενίσχυσης με την ολοκλήρωση του ελέγχου αποκατάστασης των ζημιών από τον ΕΛΓΑ, ενώ το άρθρο 4 προβλέπει την ανάκτηση ποσών που καταβλήθηκαν όταν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της απόφασης, με τόκο από τη στιγμή που τέθηκαν στη διάθεση του δικαιούχου.

Συνεπώς, η έλλειψη έγκαιρων και σαφών οδηγιών δεν δημιουργεί μόνο αβεβαιότητα ως προς την επιλεξιμότητα, αλλά μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρές οικονομικές επιβαρύνσεις για τους ίδιους τους πληγέντες.

Επιπλέον, δημοσιεύματα του αγροτικού Τύπου καταγράφουν αντίστοιχους προβληματισμούς σχετικά με την ανασύσταση του φυτικού κεφαλαίου μετά τον Daniel.

Ειδικότερα, παραγωγοί μηδικής στη Λάρισα έχουν ζητήσει να τους επιτραπεί η ανασύσταση σε διαφορετικά αγροτεμάχια, όταν για αντικειμενικούς λόγους δεν διαθέτουν πλέον τα αρχικά μισθωμένα χωράφια.

Η σχετική συζήτηση καταδεικνύει ότι η εφαρμογή των όρων ανασύστασης μπορεί να δημιουργήσει πραγματικά αδιέξοδα, τα οποία απαιτούν ενιαία διοικητική αντιμετώπιση και, όπου χρειάζεται, κανονιστικές παρεμβάσεις.

Η Πολιτεία οφείλει να διασφαλίσει ότι η διαδικασία αποκατάστασης του φυτικού κεφαλαίου θα λειτουργήσει ως εργαλείο στήριξης των πληγέντων παραγωγών και όχι ως πρόσθετος παράγοντας οικονομικής ανασφάλειας.

Η ανάγκη ελέγχου της αποκατάστασης και αποφυγής υπεραντιστάθμισης είναι θεμιτή. Δεν μπορεί, όμως, να οδηγεί σε απώλεια ενισχύσεων εξαιτίας ασαφών οδηγιών, καθυστερημένης αποσαφήνισης των υποχρεώσεων ή αντικειμενικών δυσκολιών που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα των παραγωγών.

Επειδή, οι πληγέντες αγρότες της Μαγνησίας και της Θεσσαλίας έχουν ήδη υποστεί πολυετή απώλεια παραγωγής και εισοδήματος εξαιτίας της θεομηνίας Daniel,

Επειδή, η ΚΥΑ 144754/2026 (ΦΕΚ Β' 3259/9.6.2026) προβλέπει συγκεκριμένη προθεσμία ανασύστασης έως τις 15 Δεκεμβρίου 2026, χωρίς να αποσαφηνίζει ρητά όλες τις περιπτώσεις αντικειμενικής αδυναμίας επαναφύτευσης ή μεταφοράς της καλλιέργειας,

Επειδή, η ανασύσταση πολυετών καλλιεργειών, όπως η φυσιτικά, απαιτεί χρόνο, σημαντικό κόστος και κατάλληλες εδαφικές συνθήκες, ενώ η διαθεσιμότητα του αναγκαίου φυτωριακού υλικού δεν μπορεί να θεωρείται δεδομένη.

Επειδή, η δυνατότητα ανασύστασης σε άλλο αγροτεμάχιο προβλέπεται στο άρθρο 2 παρ. 8 της ΚΥΑ μόνο υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, χωρίς να είναι σαφές εάν καλύπτονται περιπτώσεις ακαταλληλότητας του αρχικού αγροτεμαχίου για την προηγούμενη καλλιέργεια.

Επειδή, σύμφωνα με την ενημέρωση πληγέντων παραγωγών, ο ΕΛΓΑ έχει διαβιβάσει σχετικά ερωτήματα στο αρμόδιο Υπουργείο, χωρίς να έχουν δοθεί μέχρι σήμερα οι αναγκαίες σαφείς απαντήσεις.

Επειδή, η μη εκπλήρωση των όρων της ΚΥΑ μπορεί να οδηγήσει όχι μόνο σε απώλεια της ενίσχυσης αλλά και σε ανάκτηση ήδη καταβληθέντων ποσών με τόκο.

Επειδή, η αρχή της χρηστής διοίκησης και η ασφάλεια δικαίου επιβάλλουν σαφείς, έγκαιρες και ενιαίες οδηγίες προς τους διοικούμενους, ιδίως όταν η συμμόρφωσή τους συνδέεται με σοβαρές οικονομικές συνέπειες.

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

- 1. Έχουν περιέλθει σε γνώση των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων τα ερωτήματα που έχει διαβιβάσει ο ΕΛΓΑ σχετικά με την εφαρμογή της ΚΥΑ 144754/2026 (ΦΕΚ Β' 3259/9.6.2026); Ποια είναι τα συγκεκριμένα ζητήματα για τα οποία ζητήθηκαν διευκρινίσεις και για ποιους λόγους δεν έχει δοθεί μέχρι σήμερα σαφής απάντηση, σύμφωνα με την ενημέρωση των ενδιαφερόμενων παραγωγών;**
- 2. Προτίθεται τα συναρμόδια Υπουργεία να εκδώσουν άμεσα ενιαίες, γραπτές οδηγίες προς τον ΕΛΓΑ και τις αρμόδιες υπηρεσίες για την εφαρμογή των άρθρων 2 παρ. 5 και 8 της ΚΥΑ, ώστε να γνωρίζουν όλοι οι**

δικαιούχοι ποιες καλλιέργειες είναι αποδεκτές για την ανασύσταση, ποιες προϋποθέσεις ισχύουν για την αλλαγή καλλιέργειας και υπό ποιους όρους επιτρέπεται η ανασύσταση σε άλλο αγροτεμάχιο;

3. Δύναται να επιτραπεί η ανασύσταση σε άλλο αγροτεμάχιο σε περιπτώσεις όπου το αρχικό αγροτεμάχιο είναι προσβάσιμο, αλλά έχει καταστεί ακατάλληλο για την προηγούμενη καλλιέργεια λόγω των συνεπειών της πλημμύρας (φυτοπαθολογικές ασθένειες κ.α.); Εάν η ισχύουσα ΚΥΑ δεν καλύπτει τις περιπτώσεις αυτές, προτίθενται τα Υπουργεία να προχωρήσουν στην αναγκαία τροποποίησή της;
4. Ποια διαδικασία προβλέπεται για τους παραγωγούς που αδυνατούν αντικειμενικά να ανασυστήσουν την αρχική πολυετή καλλιέργεια, είτε λόγω ακαταλληλότητας του εδάφους, είτε λόγω μη διαθεσιμότητας του αναγκαίου φυτωριακού υλικού;
5. Προτίθενται τα Υπουργεία να θεσπίσουν ειδική διαδικασία τεκμηρίωσης της αδυναμίας αυτής και εναλλακτικές λύσεις αποκατάστασης, ώστε να μην οδηγούνται οι δικαιούχοι σε απώλεια της ενίσχυσης χωρίς δική τους υπαιτιότητα;
6. Πώς θα αντιμετωπιστούν οι περιπτώσεις παραγωγών οι οποίοι, μετά τη διετή περίοδο κατά την οποία αδυνατούσαν να καλλιεργήσουν τις πληγείσες εκτάσεις τους, προχώρησαν σε διαφορετική καλλιέργεια πριν από τη δημοσίευση της ΚΥΑ τον Ιούνιο του 2026; Με ποια κριτήρια θα κρίνεται η επιλεξιμότητά τους και πώς θα διασφαλιστεί ότι δεν θα υποστούν δυσανάλογη οικονομική επιβάρυνση λόγω της χρονικής καθυστέρησης αποσαφήνισης των όρων ανασύστασης;
7. Ειδικότερα, στην περίπτωση πληγέντων παραγωγών που καλλιεργούσαν φυσιτικές ή άλλες πολυετείς δενδρώδεις καλλιέργειες, μπορεί να γίνει αποδεκτή η αντικατάσταση με άλλη πολυετή καλλιέργεια, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 5 της ΚΥΑ, χωρίς απώλεια της δικαιούμενης ενίσχυσης, εφόσον τηρούνται οι όροι αποφυγής υπεραντιστάθμισης; Πώς υπολογίζεται στην περίπτωση αυτή το ποσό της ενίσχυσης, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 3 της ίδιας απόφασης;
8. Προτίθενται τα Υπουργεία να εξετάσουν τη δυνατότητα παράτασης της προθεσμίας της 15ης Δεκεμβρίου 2026 για περιπτώσεις στις οποίες η ανασύσταση καθίσταται αντικειμενικά αδύνατη ή καθυστερεί λόγω έλλειψης φυτωριακού υλικού, αδυναμίας εξασφάλισης κατάλληλου αγροτεμαχίου ή εκκρεμών διευκρινίσεων από τις αρμόδιες υπηρεσίες;
9. Λαμβανόντας υπόψη ότι σύμφωνα με την ΚΥΑ του Ιουνίου 2026, οι ανασυσταθείσες καλλιέργειες θα πρέπει να δηλωθούν στο ΟΣΔΕ 2025-2026, προτίθενται να τροποποιήσουν την εν λόγω πρόβλεψη, καθώς είναι

**αδύνατος ο έγκαιρος προγραμματισμός πολλών πληγέντων παραγωγών
για το έτος 2025-2026;**

**Ο ερωτών βουλευτής
Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος**